

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Obdo/75/2019
Identifikačné číslo spisu: 2607206829
Dátum vydania rozhodnutia: 28.11.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Anna Marková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:2607206829.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: ENERGIO-PTS spol. s r. o., so sídlom Kremnička 5A, Banská Bystrica, IČO: 36 013 498, právne zastúpený: AS Legal s. r. o., advokátska kancelária, so sídlom Hlučínska 1/11, Bratislava, proti žalovanému: Záhorácka konzerváreň, s. r. o., so sídlom Moravský Svätý Ján 807, IČO: 36 242 977, zastúpený advokátom JUDr. Václavom Sosnom, so sídlom Námestie slobody 2, Skalica, o zaplatenie 51.040,63 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Senica pod sp. zn. 8Cb/32/2008, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 13.novembra 2018, č. k. 21Cob/56/2018 - 1036, takto

rozhodol:

- I. Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu odmieta.
- II. Žalovanému n e p r i z n á v a náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Senica (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 7. decembra 2017, č. k. 8Cb/32/2008-964 zaviazal žalovaného povinnosťou zaplatiť žalobcovi sumu 51.040,63 eur s úrok z omeškania v sadzbe 10 % ročne od 21.apríla 2007 do zaplatenia, zmluvnú pokutu vo výške 0,05 % denne zo sumy 51.040,63 eur od 21.apríla 2007 do 21. apríla 2008, čo je 9.314,91 eur a zároveň žalobcovi priznal náhradu trov konania vo výške 100 %. Ďalším výrokom zaviazal žalovaného tiež povinnosťou zaplatiť Okresnému súdu Senica náhradu trov konania štátu vo výške 100 %.

2. Súd prvej inštancie právne vec odôvodnil aplikáciou ustanovenia v § 536, § 537, § 546 ods. 1 a § 548 ods. 1, § 365 ods. 4, § 370 a § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka (ďalej aj „OBZ“), § 544 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka a vecne tým, že žalobca so žalovaným uzavrel zmluvu o dielo, predmetom ktorej bolo vykonať dielo do 31.augusta 2006 v hodnote 15 300 000,- Sk bez DPH v spojení s dodávkou tovaru, ktorý nárok na zaplatenie fakturoval faktúrou č. XXXXXX a č. XXXXXX. Žalovaný plnenie čiastočne poskytol, ale zostal dlh vo výške žalovanej istiny. Žalovaný nárok neuznal s odôvodnením, že predmetom plnenia zo zmluvy o dielo bola povinnosť žalobcu vykonať dielo do 31. augusta 2006 v hodnote 15.300 000, Sk bez DPH, ktorú povinnosť ale žalobca nesplnil a omeškal sa v rozsahu 201 dní, pretože dielo odovzdal až 20.marca 2008, preto mal žalovaný voči žalobcovi podľa čl. VII/1 zmluvy o

dielo nárok na úhradu zmluvnej pokuty vo výške 0,05% za každý deň z omeškania, čo je 253,93 eur denne (7.650,- Sk). Uvedený nárok si žalovaný uplatnil voči žalobcovi celom vo výške 51.040,60 eur faktúrou č. XXXXXX a na ktoré plnenie si listom zo dňa 20.decembra 2007 započítal nárok z faktúry č. 070091, čím považoval svoj záväzok voči žalobcovi za vyrovnaný. Žalovaný poukázal na to, že zo strany žalobcu dielo nebolo vykonané ani v súlade s projektovou dokumentáciou, keď hmotnosť oceľových konštrukcií mala byť 74 ton, čo je v súlade s cenou 6 217 445,- Sk bez DPH. V skutočnosti žalobca dodal oceľové konštrukcie s hmotnosťou 58 ton, čo je 4 873 132,- Sk bez DPH. Žalobca mal vykonať aj montáž dvoch roletových dverí s elektrickým pohonom, čo žalobca vôbec neuskutočnil a tieto nedodal, čím na strane žalobcu došlo k bezdôvodnému obohateniu vo výške 1 653 972,- Sk vrátane DPH, čo si žalovaný uplatňuje podaním, ktorý označuje za vzájomný návrh.

3. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplynulo, že na základe vykonaného dokazovania prvoinštančný súd posudzujúc žalobou uplatnený nárok žalobcu, dospel k záveru, že žaloba bola podaná dôvodne a preto žalobe vyhovel a uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalovanú istinu, ktorá je cenou za zhotovené dielo, ktoré mal podľa zmluvy žalobca zhotoviť v termíne v zmluve uvedenom ako „predpoklad 08/2006“, ktorá skutočnosť nebola spornou, rovnako ako nebolo sporné skutkové zistenie, že dielo bolo odovzdané a ukončené až dňa 20.marca 2007, čo znamená, že bolo odovzdané s omeškaním a tak žalovaný si voči žalovanému plneniu uplatnil nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty podľa čl. VII/1 zmluvy o dielo, dohodnutej vo výške 0,05% z ceny diela za každý deň omeškania, ktoré trvalo 201 dní a nárok na zmluvnú pokutu si do výšky žalovanej istiny započítal jednostranne listom zo dňa 20. decembra 2007, čím považoval svoj záväzok zaplatiť cenu diela za vyrovnaný. Započítací prejav žalovaného súd prvej inštancie posudzoval v spojení s obranou žalobcu, ktorý poukazoval na to, že v zmluve dohodnutý termín nemohol dodržať, pretože mu žalovaný ako objednávateľ neposkytol potrebnú súčinnosť, ku ktorej sa zaviazal v čl. II/1 a ktorá bola podrobne špecifikovaná v čl. III/3 zmluvy. Súd prvej inštancie tak za neposkytnutie súčinnosti označil omeškanie žalovaného s úhradou predfaktúr o 14 dní, poukazujúc na to, že nebol spísaný protokol o odovzdaní staveniska, žalovaný odmietol podpisovať záznamy v stavebnom denníku, ale najmä nezabezpečil, aby boli spevnené prístupové komunikácie pre prísun materiálu na stavenisko a pre žerriav. Prvoinštančný súd vykonal rozsiahle dokazovanie, vypočul strany sporu, svedkov, vychádzal i zo znaleckých posudkov vyhotovených znalcami prof. Ing. A. T. DrSc, Ing. A. E., Ing. A. N., z odborného vyjadrenia Ústavu stavebnej ekonomiky s. r. o. z ktorých dospel k záveru, že plochy okolo plochy neboli dostatočne spevnené tak, ako vyžadoval žalobca, teda stavba nebola pripravená zo strany žalovaného objednávateľa pre montáž, a tak žalobca nemohol pre správanie sa žalovaného dielo dokončiť a odovzdať v termíne, ku ktorému sa zaviazal a s jeho odovzdaním sa omeškal práve pre správanie sa žalovaného, ktorý omeškanie žalobcu spôsobil tým, že mu neposkytol v zmluve dohodnutú súčinnosť.

4. Súd prvej inštancie považoval za skutkovo preukázané, že omeškanie žalobcu so zhotovením a odovzdaním diela spôsobil žalovaný, preto mu nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty titulom omeškania žalobcu nepriznal a zaviazal ho na zaplatenie ceny diela, skonštatoval, že žalobca sa nedostal do omeškania so zhotovením diela, pretože nemohol splniť svoj záväzok pre omeškanie žalovaného, k čomu poukázal na ust. § 365 ods. 4 Obchodného zákonníka.

5. Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 13. novembra 2018, č. k. 21Cob/56/2018- 1036 po prejednaní veci podľa § 379 až 385 C.s.p., bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 C.s.p., v prvom výroku rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 388 C.s.p. zmenil tak, že žalobu zamietol. Druhým výrokom priznal žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

6. Vzhľadom k tomu, že odvolací súd nevstupoval do procesu modifikácie skutkového stavu, na ktorom je založené rozhodnutie prvoinštančného súdu a prejednával iba právnu otázku, konštatoval, že tak nebol daný zákonný dôvod na doplnenie alebo zopakovanie dokazovania, teda ani na nariadenie pojednávania a nevyžadoval jeho nariadenie ani dôležitý verejný záujem, ktorého existencia nebola v danom prípade daná (§385 ods. 1 C.s.p.). K uvedenému považoval odvolací súd poukázat' na judikatúru ESĽP (Válera Assalino v. Portugalsko z 20.04.2002) k prípadom, keď skutkové okolnosti nie sú sporné, právne otázky

sa nevyznačujú osobitnou zložitou a neuskutočnenie ústneho pojednávania nespôsobuje ujmu požiadavkám podľa čl. 6 ods.1 Dohovoru o ľudských právach, (najmä, ak pojednávanie na prvom stupni bolo verejné a vyšší súd prejednáva právne otázky).

7. Odvolací súd z dôvodu, aby neporušil princíp právnej istoty a s ním spojený princíp predvídateľnosti súdneho rozhodnutia, nakoľko v danej veci neboli splnené podmienky na potvrdenie ani na zrušenie rozhodnutia súdu prvej inštancie (§ 388 C.s.p.) vyzval strany sporu, aby sa vyjadrili k možnému použitiu ust. § 551 a § 552 Obchodného zákonníka.

8. Žalobca v reakcii na výzvu odvolacieho súdu vo vyjadrení uviedol, že nesplnenie zmluvných povinností žalovaným, resp. ich plnenie v omeškaní nemožno kvalifikovať ako nevhodnosť pokynov či vecí odovzdaných žalovaným. Žalobca tak nemá povinnosť podľa ust. § 551 a § 552 Obchodného zákonníka opakovane vyzývať žalovaného ako objednávateľa na plnenie si povinností, ku ktorým sa zmluvne zaviazal. Žalobca ani neobdržal žiadne pokyny na vykonanie diela od žalovaného ako objednávateľa, dielo zhotovoval samostatne a tak nerozumel výzve, aké veci resp. pokyny mal od žalovaného obdržať. V tomto kontexte uviedol, že žalovaný dielo užíva bez toho, aby uhradil jeho cenu v plnom rozsahu, žiadne vady až do vzniku sporu nereklamoval a preto sankcionovať žalobcu za to, že si žalovaný neplní svoje zmluvné povinnosti považoval žalobca za nezákonné a nemorálne.

9. Žalovaný na výzvu odvolacieho súdu, ktorá mu bola doručená dňa 24. 09. 2018 nereagoval.

10. V posudzovanej veci odvolací súd dospel k záveru, že nárok uplatnený žalobcom, ktorý je založený na stranami sporu uzatvorenej Zmluve o dielo č. 07101/2006 z 24. apríla 2006 je potrebné posúdiť podľa právneho predpisu, ktorý použil prvoinštančný súd, keď aplikoval Obchodný zákonník, ale podľa iného ustanovenia, ktoré je potrebné subsumovať na skutkový stav zistený prvoinštančným súdom.

11. Odvolací súd s prihliadnutím na právnu úpravu vyplývajúcu z ust. § 551 ods. 1, § 544, § 580 Obchodného zákonníka konštatoval, že žalobca voči nároku na žalovaného na zmluvnú pokutu uvádzal, že dielo nemohol dokončiť v dohodnutom termíne v dôsledku nerešpektovania a nedodržania dohodnutého spolupôsobenia a súčinnosti žalovaného, omeškanie bolo spôsobené stavebnou nepripravenosťou, ktorú spôsobil žalovaný, keď neboli splnené technické súčinnosti žalovaného uvedené v zmluve, ako citoval súd prvej inštancie závery znalcov Prof. Ing. T. a Ing. E.. Podľa názoru odvolacieho súdu za takéhoto skutkového stavu mal prvoinštančný súd vec právne posúdiť a aplikovať práve ust. § 551 ods.1 Obchodného zákonníka, zohľadniť, že žalobcovi vytykané technické nedostatky v pripravenosti stavby mu bránili plynule pokračovať v zhotovovaní diela. V tejto súvislosti konštatoval, že uvedené ustanovenie upravuje vplyv prekážky, ktorá bráni zhotoviteľovi v riadnom vykonávaní diela a za takúto prekážku odvolací súd považuje nesplnenie podmienok, ku ktorým sa žalovaný ako objednávateľ v čl. III/3 zmluvy o dielo zaviazal. Ak teda žalobca ako zhotoviteľ mal za to, že mu neposkytol žalovaný primeranú súčinnosť, pretože mu neodovzdal stavenisko, nezabezpečil mechanizmy na vykládku, nevykonával spevnenie prístupových ciest, vyrovnanie a spevnenie plochy vo vnútri haly, neodovzdal mu zameranie stavby, a tak nemohol dodržať termín plnenia, ku ktorému sa zmluvne zaviazal. Skutkový stav zistený prvoinštančným súdom vykonaním dokazovania potvrdil, že práve nevhodná povaha vecí a pokynov mu bránila v riadnom vykonaní diela, k čomu žalovaný ale uvádzal, že technické podmienky k tomu, aby mohol žalobca na diele súvisle pracovať boli splnené. Podľa názoru odvolacieho súdu žalobca si ako zhotoviteľ musel byť vedomý následkov a hrozby sankcie pri nedodržaní termínu zhotovenia diela, ktorý podpísaním zmluvy o dielo akceptoval, žiadnym právne prípustným spôsobom vzniknutú situáciu neriešil, preto jeho obranu, podľa ktorej sa omeškal z dôvodu, že mu žalovaný neposkytol a neodovzdal veci, potrebné na včasné začatie a vykonanie diela nepovažoval odvolací súd za súladnú so zákonom, hoci sa žalobca snažil napriek tomu dielo keď oneskorene ukončiť.

12. Odvolací súd v tomto kontexte poukázal na ust. § 551 ods.1 Obchodného zákonníka, ktoré umožňuje zhotoviteľovi predĺžiť termín plnenia so zhotovením diela tým, že objednávateľ nielen

upozorní na nevhodnú povahu vecí a pokynov, za ktoré v tomto prípade a v zmysle uvedeného právneho ustanovenia odvolací súd považoval v širšom chápaní i stavebnú pripravenosť, resp. nepripravenosť, ktorá nepripravenosť, ako sám žalobca ako zhotoviteľ uvádzal mu bránila v riadnom vykonávaní diela. Za takéhoto skutkového stavu ale mal povinnosť práce prerušiť, a vtedy sa o túto dobu posúva a predlžuje lehota na ukončenie diela. Žalobca ale žiadne vhodné opatrenia, aby lehotu plnenia pre nedostatky na strane objednávateľa posunul nevykonal. Za vhodné opatrenie pokladá odvolací súd práve prerušenie prác na zhotovovanom diele do doby, kým nebudú prekážky odstránené. Žalobca vzniknutý problém spôsobom, ktorý mu zákon poskytuje neriešil, zostal pasívny, hoci musel mať s prihliadnutím na postup prác na diele vedomosť o tom, že dohodnutý termín plnenia nedodrží a tak práve na základe vyššie uvedeného za nedodržanie termínu plnenia a omeškanie zodpovedá, čím je založený nárok žalovaného na zmluvnú pokutu, ktorú si ako kompenzačný nárok započítal voči nároku žalobcu na zaplatenie ceny diela.

13. K skutkovému stavu zistenému súdom prvej inštancie, ktorý v odôvodnení rozsudku podrobne popísal, považoval odvolací súd za potrebné poukázať na to, že ak žalobca z dôvodu prekážok na strane žalovaného, ktorý nezaplatil žalobcom vystavené predfaktúry v lehote splatnosti, podľa stavebného denníka mu nebolo stavenisko odovzdané včas, nemal od žalovaného zabezpečené mechanizmy na vykládku tovaru, ktoré mali mať podľa žalobcu vplyv na dodržanie termínu zhotovenia diela, mali u žalobcu vyvolať minimálne potrebu konať podľa čl. X/3 zmluvy o dielo a od zmluvy odstúpiť, ako si strany sporu upravili dohodou upravili.

14. Odvolací súd reagujúc i na stanovisko žalobcu uvedené v jeho podaní zo dňa 26.septembra 2018, ktorým odpovedal na výzvu odvolacieho súdu, aby sa vyjadril k možnému použitiu ust. § 551 Obchodného zákonníka zdôraznil, že aplikáciu uvedeného ustanovenia nepovažuje za absurdnú. V tomto kontexte uviedol, že žalobca nemusel opakovane žalovaného vyzývať na splnenie každej jednotlivej v zmluve uvedenej povinnosti, ale ak zistil, že nesúčinnosť žalovaného, spočívajúca v stavebnej nepripravenosti je v takom rozsahu, že bude mať pre žalobcu následok spojený s jeho omeškaním, stačilo, jedenkrát prerušiť vykonávanie diela na potrebnú dobu a do času, kým by nemal zo strany žalovaného poskytnuté veci tak, aby bolo možné v prácach na diele pokračovať, a tým hroziacu sankciu vo forme dohodnutej zmluvnej pokuty eliminovať. Ak malo byť dielo podľa zmluvy odovzdané v auguste 2006 a odovzdané bolo až 20. marca 2007, ako je preukázané odovzdávacím protokolom ku Zmluve o dielo č. XXXXX/XXXX (č.l.35), omeškanie trvalo 201 dní, čo pri zmluvnej pokute dohodnutej v článku VII/1 zmluvy ako 0,05% z ceny diela denne, pri cene 15 300 000,- Sk, čo je 507 867 eur, znamená presne výšku žalovanej istiny, ktorú žalovaný žalobcovi nedoplatil z dôvodu, že si ju ako nárok započítal.

15. S poukazom na vyššie uvedené tak odvoláciu námietku žalovaného týkajúcu sa nesprávneho právneho posúdenia veci uplatnená podľa §365 ods.1 písm. h / C.s.p. vyhodnotil ako dôvodnú, konštatujúc, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, vyvodzuje zo skutkového zistenia práva a povinnosti, ktoré majú strany sporu podľa príslušného právneho predpisu a nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo, ak síce použil správny právny predpis, ale ho nesprávne interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie venoval dostatok pozornosti všetkým skutkovým zisteniam, ale na ne aplikoval nesprávnu právnu normu, preto na tomto základe rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 388 C.s.p. zmenil a žalobu zamietol. O nároku na náhradu trov konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods.1, 2 C.s.p. v spojení s ust. § 255 ods. 1 C.s.p. a ust. § 262 ods. 2 C.s.p.

16. Proti rozhodnutiu odvolacieho podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodnil podľa ust. § 420 písm. f/ C.s.p. tým, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Ďalej prípustnosť dovolania odôvodnil podľa ust. § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p., t. j., že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a súčasne podľa ust. § 421 ods. 1 písm. b/

C.s.p., t. j., že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

17. Žalovaný zhrňujúc skutkový stav veci v dovolaní namietal, že odvolací súd mu svojím procesným postupom odňal procesné právo na riadne, zrozumiteľné a logické odôvodnenie rozhodnutia vychádzajúceho z výsledkov dokazovania a tým i právo efektívne argumentovať. Podľa žalobcu dovolací súd ignoroval tvrdenia a dôkazy predložené žalobcom a rozsudok odvolacieho súdu trpí nedostatočným a arbitrárnym rozhodnutím. Vo vzťahu k namietanej vade zmätočnosti § 420 písm. f/ C.s.p. uviedol, že odvolací súd vydal rozsudok v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu v zásadnej otázke prejednávanej veci, resp. táto otázka v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu nebola vyriešená, a to v otázke aplikácie ust. § 551 Obchodného zákonníka na podmienky dojednané v zmluve, ktoré si nespĺnil objednávateľ. Podľa žalobcu odvolací súd nezobral do úvahy, že nesplnenie zmluvnej povinnosti žalovaného viedlo k omeškaniu, preto zastával názor, že odvolací súd nesprávne aplikoval ust. § 551 Obchodného zákonníka na túto zmluvnú povinnosť a nesprávne sa vysporiadal s ust. § 365 ods. 4 Obchodného zákonníka v súvislosti s omeškaním veriteľa a napokon nesprávne posúdil skutkový stav preukázaný dokazovaním súdom prvej inštancie. Vo vzťahu k ust. § 421 ods. 1 písm. a/, b/ C.s.p. namietal nesprávne právne posúdenie veci, tým, že odvolací súd sa odklonil, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“ a súčasne tým, že „rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.“ V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 23Cdo 1752/2007, sp. zn. 32 Cdo 3741/2013, ako aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako súdu odvolacieho sp. zn. 3Obo/103/2008. Podľa žalovaného chyba v napadnutom rozsudku odvolacieho súdu spočíva v tom, že odvolací súd neposudzoval skutočnosť, že žalovaný neposkytol súčinnosť pri zhotovení diela, resp. nevysvetlil prečo sa odklonil od rozhodnutia súdu prvej inštancie v tejto časti. Z uvedeného dôvodu v zmysle § 449 ods. 2 C.s.p. žalovaný navrhol, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ako aj súdu prvej inštancie zrušil, nakoľko nápravu nemožno dosiahnuť iba zrušením rozsudku odvolacieho súdu.

18. K dovolaniu žalobcu sa žalovaný nevyjadril.

19. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu (§ 427 ods. 1 C.s.p.), v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443 C.s.p.) skúmal, či sú dané procesné predpoklady pre to, aby uskutočnil meritórny dovolací prieskum napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že dovolanie žalovaného treba odmietnuť.

20. Z ustanovenia § 419 C.s.p. vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C.s.p.

21. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 420 C.s.p. nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil chyby vymenovanej v tomto ustanovení, ale rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

22. Podľa ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

23. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky

poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

24. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

25. Žalobca v dovolaní predovšetkým namieta, že k vade zmätočnosti predpokladanej ustanovením § 420 písm. f/ C.s.p. došlo v dôsledku toho, že odôvodnenie napadnutého rozsudku je nepreskúmateľné, arbitrárne.

26. Z uznesenia Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 115/03 zo dňa 3. júla 2003 vyplýva, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces.

27. K namietanej arbitrárnosti rozhodnutia, dovolací súd poukazuje aj na uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 78/05 zo 16. marca 2005, podľa ktorého súčasťou základného práva na súdnu ochranu v občianskom súdnom konaní podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je právo na odôvodnenie, ktorého štruktúra je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 O.s.p. (od 1. júla 2016 § 220 ods. 2 C.s.p. - pozn. dovolacieho súdu). Táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní. Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní však nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné, alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní.“

28. Pokiaľ sa odvolací súd po preskúmaní veci a napadnutého rozhodnutia stotožní s názorom vysloveným súdom prvej inštancie bez toho, aby vytkol obsah odôvodnenia rozsudku, nemožno ani túto skutočnosť považovať za vadu, ktorá by napĺňala predpoklady zákonom stanoveného dovolacieho dôvodu len preto, že sporová strana s rozhodnutím nesúhlasí.

29. K námietke nepreskúmateľnosti súdnych rozhodnutí dovolací súd odkazuje aj na závery zjednocujúceho stanoviska, ktoré prijalo občianskoprávne kolégium Najvyššieho súdu Slovenskej republiky dňa 3.12.2015 pod R 2/2016, podľa ktorého: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska nedotkli, preto ho treba považovať aj naďalej za aktuálne.

30. V danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské

práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najnákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003).

31. Rozhodnutie odvolacieho súdu, v spojení s rozhodnutím prvoinštančným, dávajú odpovede na všetky relevantné otázky, ktoré súdy v predmetnom konaní mali zodpovedať. Z obsahu dovolania v zásade vyplýva, že žalobca v podstate nesúhlasí s právnymi závermi odvolacieho súdu. Skutočnosť, že žalobca mal na vec odlišný názor a že rozhodnutie súdu nebolo odôvodnené podľa jeho predstáv, nemôžu byť základom pre tvrdenia o nepreskúmateľnosti napadnutého rozhodnutia a existencii vady v podľa § 420 písm. f/ C.s.p.

32. Dovolací súd konštatuje, že rozhodnutie odvolacieho súdu spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 220 ods. 2 CSP z hľadiska formálnej štruktúry a obsahuje aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok, pričom odvolací súd sa náležitým spôsobom zaoberal aj argumentáciou žalobcu formulovanou v odvolaní. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ C.s.p. nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa. Takisto samotná skutočnosť, že dovolateľ so závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutí odvolacieho súdu nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ C.s.p., pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami, resp. s jeho právnymi názormi (I. ÚS 50/04).

33. Žalobca v rozhodovanej veci vyvodzoval prípustnosť dovolania aj v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/, b/ C.s.p. Pre dovolanie prípustné podľa § 421 CSP platí, že ho možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C.s.p.). Pokiaľ dovolateľ nevymedzí ním tvrdený dovolací dôvod uvedeným spôsobom, je to dôvodom pre odmietnutie dovolania podľa ustanovenia § 447 písm. f/ C.s.p. Podľa ustanovenia § 447 písm. f/ CSP dovolací súd odmietne dovolanie, ak nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi, alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435.

34. Žalobca v dovolaní namietal, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom posúdení veci, keď odvolací súd nesprávne aplikoval ust. § 551 Obchodného zákonníka, čím sa odklonil „od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, resp. rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

35. Súčasná judikatúra najvyššieho súdu sa ustálila na tom, že ak dovolateľ v dovolaní, prípustnosť ktorého vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p.; neoznačí ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil; nevymedzí právnu otázku, pri ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, prípadne tú-ktorú právnu otázku v rozhodovacej praxi dovolací súd ešte neriešil; dovolací súd nemôže uskutočniť meritórny dovolací prieskum, hranice ktorého nie sú vymedzené. V takom prípade, nemôže svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch alebo domnienkach (o tom, ktorú otázku a ktorý judikát, stanovisko alebo rozhodnutie mal dovolateľ na mysli). Ak by postupoval inak, rozhodol by bez relevantného podkladu. Na druhej strane bez konkretizovania podstaty odklonu odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu; ako aj absencie vymedzenia právnej otázky, nemôže najvyšší súd pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým „suplovať“ aktivitu dovolateľa (advokáta, ktorý spísal dovolanie a zastupuje dovolateľa), z vlastnej iniciatívy vyhľadávať všetky rozhodnutia dovolacieho súdu týkajúce sa danej problematiky a následne posudzovať, či sa odvolací súd odklonil od názorov v nich vyjadrených. V opačnom prípade by dovolací súd uskutočnil procesne neprípustný, bezbrehý dovolací prieskum priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho

konania zvolenej v C.s.p., ale aj (konkrétne) účelu ustanovenia § 421 ods. 1 C.s.p.

36. Zároveň bol prijatý záver, že v dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p., by mal dovolateľ:

a) konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b) vysvetliť (a označením konkrétneho stanoviska, judikátu alebo rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

c) uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená.

V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p., by mal dovolateľ:

a) konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju odvolací súd riešil,

b) vysvetliť, v čom je riešenie právnej otázky odvolacím súdom nesprávne,

c) uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená.

37. V uznesení z 8. júna 2017, sp. zn. 3Cdo/52/2017, zároveň dovolací súd skonštatoval, že v prípade dovolacieho dôvodu spočívajúceho v nesprávnom právnom posúdení veci, je dovolateľ povinný dovolací dôvod vymedziť nesprávnym právnym posúdením takej právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a zároveň, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu alebo ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. a/, b/ C.s.p.). Dovolateľ je teda povinný v dovolaní jednoznačne uviesť, v čom vidí prípustnosť dovolania, t. j. ktorý z predpokladov uvedených v § 421 ods. 1 C.s.p. zakladá jeho prípustnosť. Ak v dovolaní absentuje uvedené vymedzenie, súd nevyvíja procesnú iniciatívu smerujúcu k doplneniu dovolania.

38. V prípade, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p.), je dovolateľ povinný dovolací dôvod vymedziť označením rozhodnutí dovolacieho súdu, od ktorých sa odvolací súd v riešenom spore odklonil. Tento dôvod prípustnosti sa viaže na ustálenú judikatúru najvyššieho súdu, ktorá nebola rešpektovaná zo strany odvolacieho súdu, a to v tom, že odvolací súd zaujal iný právny záver, než aký v konkrétnej právnej otázke zaujal najvyšší súd v rozhodnutiach, ktoré boli zverejnené ako súdne rozhodnutia zásadného významu v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky.

39. Je potom úlohou dovolacieho súdu, ak sú dôvody prípustnosti z tohto pohľadu dovolateľom uvedené, t. j. predpokladá sa, že dovolateľ „presvedčí“ dovolací súd, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, aby tento odklon, ak bude mať za to, že dovolanie je prípustné, z hľadiska právneho posúdenia veci vyriešil. Dovolateľ preto musí v dovolaní presne uviesť, ktorý konkrétny judikát (rozhodnutie uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky) nerešpektoval odvolací súd vo svojom rozhodnutí (Veľké komentáre, Civilný sporový poriadok, Števcák, Ficová, Baricová, Mesiarkinová, Bajánková, Tomašovič a kol., 2016, str. 1382).

40. Dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p. predpokladá, že právnu otázku dovolací súd dosiaľ neriešil a je tu daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil. Právna úprava účinná od 1. júla 2016 dáva dovolaciemu súdu právomoc rozhodnúť o tom, či ide o otázku zásadného právneho významu, ktorá nebola dosiaľ riešená. Základným predpokladom prípustnosti dovolania je, že dovolací súd vo svojej rozhodovacej činnosti doposiaľ neposudzoval právnu otázku nastolenú dovolateľom (t. j. právne posúdenie veci odvolacím súdom, s ktorým dovolateľ nesúhlasí). Zároveň platí, že právna otázka, ktorú má dovolací súd vo svojom rozhodnutí riešiť, musí byť rozhodujúca (kľúčová) pre rozhodnutie vo veci samej. To znamená, že dovolací súd nemôže riešiť hypotetické otázky, ktoré nemajú, resp. v ďalšom konaní nemôžu mať vplyv na meritórne rozhodnutie, a ani akademické otázky, ktoré nemajú vôbec súvis s rozhodovaným sporom.

41. V danom prípade žalobca zastúpený kvalifikovaným zástupcom, pri vymedzení dovolacieho dôvodu v zmysle tohto ustanovenia uvedeným spôsobom nepostupoval. Z dovolania vyplýva, že žalobca vytýka odvolaciemu súdu viaceru nesprávnosť, kritizuje správnosť jeho právnych úvah, náhľadov a záverov, ako aj neopodstatnenosť niektorých jeho konštatovaní. Ani pri posudzovaní dovolania žalobcu podľa obsahu tohto mimoriadneho opravného prostriedku (§ 124 ods. 1 C.s.p.) však z neho nevyplýva, konkrétne ktorou „právnou“ otázkou (pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, dovolacím súdom ešte neriešenou) bola podľa jej názoru založená prípustnosť ňou podaného dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/, b/ C.s.p. V dôsledku nevymedzenia právnej otázky relevantnej v zmysle tohto ustanovenia neboli dané predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu. Pre úplnosť dovolací súd poznamenáva, že pokiaľ dovolateľ v dovolaní namietal odklon odvolacieho súdu od rozhodnutí zahraničných súdov, Civilný sporový poriadok viaže prípustnosť dovolania v ustanovení § 421 ods. 1 C.s.p. výlučne na rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako súdu dovolacieho, argumentácia inými rozhodnutiami ako rozhodnutiami dovolacieho súdu môže byť relevantná ako podporná argumentácia pri odôvodňovaní dovolania prípustného podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p. avšak nemôže byť spôsobilá vyvolať dovolací prieskum právnych záverov odvolacieho súdu vo veciach, v ktorých dovolateľ odvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p..

42. Vzhľadom na vyššie uvedené, dospel dovolací súd k záveru, že v konaní pred odvolacím súdom nedošlo k dovolateľom namietanej vade zmätočnosti uvedenej v ustanovení § 420 písm. f/ C.s.p., ani k splneniu podmienok pre prípustné a dôvodné dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ C.s.p.. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaného odmietol v súlade s ustanovením § 447 písm. c/ CSP, ako aj ustanovením § 447 písm. f/ CSP.

43. O trovách dovolacieho konania rozhodol dovolací súd tak, že v konaní úspešnej žalovanej náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, keďže z obsahu spisu vyplýva, že jej v tomto konaní žiadne trovy nevznikli. (bližšie pozri R 72/2018 uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 8/2018).

44. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.